

Parochiespiritualiteit

Jaargang 16 | nummer 2 | september 2020

Centrum voor Parochiespiritualiteit

Heijendaalseweg 300

6525 SM Nijmegen

Tel: 024 - 35 58 029

E-mail: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Website: www.parochiespiritualiteit.org

Verschijnt tweemaal per jaar

Volg ons

op Facebook

en op Twitter

IN DIT NUMMER

Pastorale bekering	1
Coronatijd	2
Webinars	2
Bezinningsdag	2
Recensies	3
Bezinning - filmpje	4
Bezinningsaanbod	4
Nieuws	4

Pastorale bekering

Te midden van de coronatijd verscheen daar opeens op 20 juli jl. een instructie van het Vaticaan over **de parochie** met als titel 'De pastorale bekering van de parochiegemeenschap ten dienste van de evangelisatie van de Kerk.' Wat een boeiend en actueel onderwerp! Graag wil ik aandacht vragen voor **drie punten** uit deze instructie, die volgens mij zeer de moeite waard zijn.

Het document roept op tot een verandering, tot **(1) een pastorale bekering**. Niet alleen structuren moeten aangepast worden, maar allereerst ons eigen hart. "Er is een vernieuwde vitaliteit nodig, die bevordert dat gedoopten hun roeping ontdekken als leerling van Jezus Christus en missionaris van het evangelie." (§ 11) Het begint bij deze innerlijke verandering, die vervolgens resulteert in uiterlijke veranderingen, bijv. in gastvrijheid, communicatie, muziek, leiderschap en de manier waarop we dingen doen in de parochies. Dat is ook mijn ervaring: parochies veranderen als mensen veranderen.

Waarom is deze pastorale bekering nodig? Om als parochie te doen, waarvoor zij geroepen is, namelijk **(2) om te evangeliseren**. (bijv. § 1, 2, 12, 19) Zij mag niet 'verkalkt' raken zegt het document, doordat zij alleen maar met haar eigen interne zaken bezig is. (§ 17) De parochie moet "een vastbesloten missionaire keuze" maken. (§ 5) Dat is krachtige taal, maar **(3) hoe** doet de parochie dat in een tijd waarin de territoriale parochie lijkt te verdwijnen en mensen elkaar (digitaal) over parochiegrenzen heen steeds meer lijken te vinden, zeker nu in de coronatijd? (§ 16) Vaticaanse documenten laten het 'hoe' meestal over aan de lokale kerken, maar mij vallen de volgende zaken op: ten eerste de oproep om je innerlijk te laten raken en veranderen door het Woord van God (§ 21). Ten tweede het verzoek om een cultuur van ontmoeting te bevorderen in de parochie en om met mensen op weg te gaan. (§ 25, 26) En ten derde om voor de armen te zorgen (§ 32, 33).

Tenslotte, het document geeft nadrukkelijk aan - hoewel de eindverantwoordelijkheid van de parochie bij de pastoor ligt en blijft liggen - dat **alle gelovigen** op basis van hun doopsel medeverantwoordelijk zijn voor de missie van de Kerk (§ 27 en 28), en niet alleen het pastoraal team of 'super' vrome gelovigen. Vooral in hun dagelijkse leven, maar ook in het ondersteunen van de parochiegemeenschap. *Staat u hiervoor open én kan de parochie op u rekenen?* (MS)

Coronatijd

Omzien naar elkaar

Kleine groepen

Een parochiecoördinator vertelde me: “We hebben ons door de coronacrisis gerealiseerd, dat we geen structuur hebben om naar elkaar om te zien in de parochie”. En ook dat er geen kleine groepen zijn, waarin mensen wekelijks of tweewekelijks met anderen over geloof en leven kunnen spreken. Soms horen we dat mensen wel willen, maar wat bespreek je dan? Zijn er boekjes of filmpjes, die te gebruiken zijn, zonder dat hierbij veel voorbereiding of een theologisch geschoolde gespreksleider nodig is? Hieronder een aantal tips.

- Samen biddend **het evangelie van de dag** of **het evangelie van de komende zondag** lezen. Een commentaar dat hierbij kan helpen, is het commentaar van pater Bots in zijn boeken ‘Een Woord van God in mijn hart, elke dag.’ Te bestellen bij de Petrus Canisiusstichting.
- **Warmlopen voor je geloof. Gids voor gesprek met twee, vier of meer** (2009) van Marcel Holl: een boekje dat het geloofsgesprek tijdens het wandelen wil ondersteunen. Verkrijgbaar via bol.com
- De boekjes van de priester Jacques Philippe: o.a. **Tijd voor God** (over het gebed) en **Innerlijke rust**. Te verkrijgen via uitgeverij Betsaida of De Boog.
- Als u zich met elkaar wilt verdiepen in het dieper beleven van de Eucharistie: dan is er de klassieker van Henri Nouwen: **Ons dagelijks brood. Over de Eucharistie** (2018). Te bestellen bij Berneboek.
- Het Sint Franciscuscentrum van het bisdom Breda organiseert vanaf september **vier bijbelavonden** met Mgr. Liesen over **het Marcus evangelie**. Deze bijbelavonden zijn online te bekijken via het Youtube kanaal van bisdom Breda (en zijn ook na afloop nog hier te bekijken). U kunt deze bijbelavonden gezamenlijk bekijken, en hierover dan met elkaar doorspreken.
Meer informatie op:
www.sintfranciscuscentrum.nl

Webinars

Liefde en Eucharistie bij kerkvader Augustinus

Twee bezinningsbijeenkomsten online

Op de **donderdagavonden 8 oktober en 5 november** organiseert het CPS twee webinars, telkens van **20 tot 21 uur**. Inleider op beide avonden is **Eugène Brussee**. Hij is getrouwd diaken en sinds 2003 werkzaam in het pastoraat. Daarnaast werkt hij aan zijn proefschrift over de eucharistische paaspreken van Augustinus.

8 oktober: in dit webinar staat een **kennismaking met Augustinus** centraal. Wie is hij en welke invloed heeft deze kerkvader uit de vierde/vijfde eeuw op de kerk gehad? Aan de orde komt bovendien waarom hij nog steeds verrassend actueel is.

5 november: in dit webinar komen twee belangrijke thema's aan bod in het werk van Augustinus: **'de liefde' en 'de Eucharistie'**. Juist vanwege de liefde wordt deze heilige vaak afgebeeld wordt met een brandend hart. Maar ook over de Eucharistie heeft deze begaafde predikant veel te zeggen. En in zijn paaspreken komen deze twee onderwerpen samen, met een zinvolle boodschap ook voor onze tijd.

Tip: u kunt deze webinars ook samen met een groep bekijken, bijvoorbeeld in het parochiecentrum! Dan kunt u naderhand met elkaar over de inhoud van de webinars napraten.

U kunt zich tot een dag vantevoren **aanmelden voor het betreffende webinar** via www.parochiespiritualiteit.org of via cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl U ontvangt dan een link om in te loggen voor het betreffende webinar.

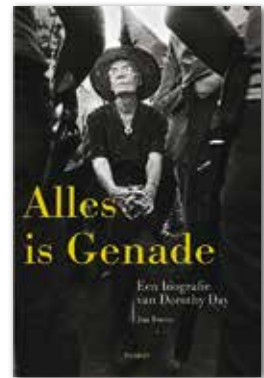
Deelname aan de webinars is gratis. Een gift voor het werk van het CPS wordt op prijs gesteld en kan overgemaakt worden naar: NL 30 INGB 0000 118 111.
Bij voorbaat hartelijk dank!

Bezinningsdag

Zaterdag 28 november 2020

Kennismaking met Dorothy Day

Tijdens een toespraak in de V.S. in 2015 noemde paus Franciscus vier mensen die het land beter gemaakt hadden. De eerste twee, Abraham Lincoln en Martin Luther King Jr., hadden veel Amerikanen zien aankomen. Maar bij het noemen van de laatste twee, Thomas Merton en Dorothy Day, viel ik bijna van mijn stoel. Twee van mijn helden, die zo belangrijk zijn geweest voor mijn eigen bekering! Merton, de monnik en schrijver, en Day, de stichter van de New Yorkse *Catholic Worker* (een krant en huizen van gastvrijheid voor de armen). Zelfs menige katholiek wist niet wie deze twee waren. Die onbekendheid geldt nog meer voor Nederland, en zeker wat Dorothy Day betreft.

Daarom ben ik heel blij met het verschijnen van de vertaling van Jim Forests mooie biografie van Day. Op **zaterdag 28 november a.s.** wordt het eerste exemplaar van 'Alles is genade' (uitgever: Damon) uitgereikt aan Mgr. Hendriks in **Amsterdam**.

De boekpresentatie wordt omlijst met toespraken over het leven en relevantie van Day, een zeer wereldse 'heilige', die de weg naar het katholieke geloof vond na een abortus en een gebroken relatie, en die als alleenstaande moeder leiding gaf aan *The Catholic Worker*. Deze nuchtere vrouw (en geweldige schrijver) daagt ons allen uit met haar radicale navolging van Christus, vertaald in liefdadigheid en geweldloos verzet, maar ook met haar scherpe menselijke inzicht en gevoel voor humor. (TS)

Voor informatie en aanmelding: ga naar www.noelhuis.nl/dorothyday De dag duurt van 13 tot 19 uur en wordt gehouden in Amsterdam. Sponsor voor deze dag is het Amsterdamse Jeanette Noëlhuis.

Recensie

**Divine Renovation.
Beyond the parish (2020)**
Fr. James Mallon

'Als God renoveert - Verder dan de parochie': een missionaire omslag van parochies kan alleen op lange termijn vrucht dragen, als de bisdommen waarin deze parochies zich bevinden, dit proces actief ondersteunen, aldus de Canadese priester in zijn nieuwe boek.

Zijn eerste boek 'Als God renoveert. De parochie van onderhoud naar bloei' is een bestseller in zowel Nederland als over de hele wereld. Zijn persoonlijke verhaal van hoe hij en zijn team de omslag van een onderhoudspastoraal naar een missionaire parochie hebben vormgegeven in een parochie aan de oostkust van Canada heeft vele harten geraakt. Belangrijke thema's als structuur, leiderschap en cultuur, die slechts werden aangestipt in zijn eerste boek, werkt hij nu verder uit met tal van voorbeelden. Het boek is opnieuw één groot pleidooi om alles in onze parochies en bisdommen af te stemmen op de missie van de Kerk: om anderen te helpen om leerlingen van Jezus te worden (Mt. 28, 19-20). Om niet alleen te zorgen voor de mensen die er al zijn ('feeding the sheep', een pastoraal van onderhoud die paste bij de volkskerk), maar om actief uit te gaan om mensen buiten de parochie in aanraking te brengen met het evangelie ('catching the fish', missionair zijn).

Dit boek is verschenen in maart 2020, juist voordat de corona crisis losbrak. Kan dit boek nu meteen de prullenbak in? Nee, juist niet. De context waarin onze parochies zich bevinden is natuurlijk drastisch veranderd, maar de missie van de Kerk is nog steeds hetzelfde. Kortom, een 'must' om te lezen voor allen die verantwoordelijkheid dragen in de bisdommen en parochies. (MS)

Recensie

Lente in de kerk (2020)
René van Loon

Op mijn eigen shortlist van aanbevolen gidsen voor parochievernieuwing komt een nieuw boek te staan, namelijk 'Lente in de Kerk.' Dit boek van de Rotterdamse predikant René van Loon biedt een "impressie van nieuwe en hoopvolle kerkelijke bewegingen." Het laat zien dat stagnatie van een geloofsgemeenschap helemaal niet hoeft. Integendeel: God is overal aan het werk en reikt steeds weer kansen aan om te groeien.

Onderdeel van het boek is een kleine bijdrage van het CPS. In 2019 benaderde Van Loon ons met een vraag naar vitale parochies en bewegingen in de katholieke Kerk. Wij noemden enkele voorbeelden, maar leerzaam is nu de beschrijving van wat speelt aan de protestantse zijde - niet alleen in Nederland, maar ook in de V.S. en Engeland. Nu snap ik beter wat bedoeld wordt met termen als "pioniersplekken," "church planting," en "fresh expressions of church."

In zijn verkenning is Van Loon een aangename gids. Zijn verwondering stemt hoopvol, maar hij durft ook scherpe vragen te stellen. Bijvoorbeeld: "Hoe komt het dat er maar liefst een miljoen christen-immigranten in Nederland zijn en dat dit besef nauwelijks onder het grote publiek aanwezig is?" Biedt hun geloof geen uitdaging en lering voor ons? (TS)

De feestelijke presentatie van dit boek werd vanwege de coronacrisis uitgesteld naar **zaterdag 26 september 2020** via een **livestream**. In de twee maanden daarna worden **18 webinars** aangeboden, waaronder één over 'Rebuilt' en 'Als God renoveert' door het CPS op **donderdagavond 29 oktober 2020**. Voor meer informatie: www.lenteindekerk.nl

Recensie

Kerk in tijden van corona (2020)
Diverse auteurs.
Samengesteld door Leo Fijen

Na meer dan een halfjaar in de ban van het coronavirus wil ik het woord 'corona' niet meer horen. Toch vond ik het lonend om deze nieuwe bundel te lezen, want de essays die erin opgenomen zijn, kijken allemaal verder dan de voorbijgaande situatie. De auteurs laten elk op hun eigen wijze zien hoe de crisis fundamentele vragen blootlegt.

Over het wezenlijke van de Eucharistieviering bijvoorbeeld. In zijn bijdrage schrijft liturgist Sam Goyvaerts: "Meer dan ooit wordt het duidelijk dat Gods sacramentele genade ontvangen wordt via lichamelijke en sacramentaliteit: brood, wijn, olie, water, handoplegging, gebed en zang..." Wat hem ook opvalt: dat voor vele katholieken de Mis het enige moment van gebed en bezinning is in hun week. Devotiepraktijken zijn ontleerd. Hij vraagt zich af of mensen niet weer weten hoe ze buiten de kerk kunnen bidden.

Mooi om te zien in het boek is de overlap in de bijdragen van Gerard de Korte, bisschop van Den Bosch, en René de Reuver, scriba van de Protestantse Kerk Nederland. (Leve de oecumene!) Allebei noemen ze lessen, die christenen uit de coronacrisis kunnen trekken, waaronder de onvermijdelijkheid van onze kwetsbaarheid en het belang van gemeenschap. Hilde Kieboom, voorzitter van Sant'Egidio neemt deze stok over in haar pleidooi voor christelijke nabijheid en solidariteit. Zij staat stil bij ethische vragen (rond ouderenzorg bijvoorbeeld) die onze aandacht verdienen.

Tenslotte kan ik van harte aanbevelen het artikel van CPS-collega Mirjam Spruit, dat gaat over wat parochies leren van deze coronatijd. (TS)

Bezinning - filmpje

Advent

Filmpje met Mgr. Woorts

Het CPS maakt in samenwerking met Emy Works een **bezinend filmpje over de Advent**, ter voorbereiding op Kerstmis. Spreker hierin zal zijn de Utrechtse hulpbisschop, **Herman Woorts**.

Aan de hand van een paar kunstwerken zal hij spreken over de Advent en wil hij ons helpen om de Advent bewuster te beleven. Deze bezinning wordt opgenomen in **het Catharijneconvent** in Utrecht. (Dank aan het museum voor hun medewerking!) Dit filmpje zal verschijnen op de website, social media en het YouTube kanaal van het CPS.

T.z.t. hopen wij Mgr. Woorts voor een fysieke lezing in Nijmegen te mogen ontvangen!

Follow Me! 2021

Vanwege de maatregelen rond het coronavirus, is de start van de 4e editie het vormingstraject voor jongeren *Follow Me!* uitgesteld van het najaar van 2020 naar **het voorjaar van 2021**. *Follow Me!* beslaat **acht vormingsweekenden** voor jongeren van 16-25 jaar. Deze weekenden zijn verdeeld over heel 2021.

Bij *Follow Me!* leren jongeren wat het concreet betekent een leerling van Jezus Christus te zijn in de wereld van vandaag. De weekenden bestaan uit: vorming, uitwisseling met elkaar, persoonlijke begeleiding, vieren van de sacramenten en het (creatief) werken van wat aangereikt wordt. Kortom, de jongeren worden uitgedaagd om steeds een volgende stap te zetten op hun persoonlijke weg met God. Het CPS is een van de organisaties die het initiatief van *Follow Me!* ondersteunt.

Voor meer informatie:
www.followme-nederland.nl

Bezinningsaanbod

Doopsel in de leer en de praktijk van de Kerk

Toerusting voor werkgroepen doopselvoorbereiding

Wanneer mensen bij een parochie vragen om het doopsel - voor zichzelf of voor een kind - is dit kans voor de parochie. Mensen staan op dat moment open voor wat de Kerk te vertellen en te bieden heeft. Als een parochie het goed aanpakt, kunnen mensen geïnspireerd en gemotiveerd worden door deze ontmoeting(en) en voorbereiding op het doopsel. Idealiter groeien zij tijdens het voorbereidingstraject niet alleen in hun kennis van wat het doopsel is en hoe de doopviering in elkaar zit, maar ook in relationele en spirituele zin.

Tijdens deze presentatie verkent Tim Schilling, stafmedewerker van het CPS, met u de pastorale mogelijkheden. Hij stelt het doopsel voor in het licht van de Bijbel en de leer van de Kerk, en gaat daarna in gesprek met u over hoe de voorbereiding op het sacrament meer missionair en inspirerend kan worden.

Deze presentatie is bedoeld voor diegenen die anderen voorbereiden op het sacrament van het doopsel (werkgroepen doopselvoorbereiding), pastorale beroepskrachten, en allen die belangstelling hebben voor dit sacrament.

Deze presentatie kan zowel offline als online plaatsvinden.

Voor meer informatie?
Neem contact op het Tim Schilling:
timschilling.cps@kloosterbrakkenstein.nl

Nieuws

Wist u dat...?

- Zou u eens met uw pastorale team onder begeleiding van gedachten willen wisselen over **de instructie over de parochie**, die afgelopen juli vanuit het Vaticaan is verschenen? (zie pagina 1) Schakel hiervoor een medewerker van het CPS in. Dit kan offline, maar bijvoorbeeld ook een uur online. De instructie raakt belangrijke thema's aan voor de toekomst van de parochies, en het is goed om hier met elkaar over te spreken en met elkaar een weg te vinden naar de toekomst toe.

Meer informatie via
cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

- Afgelopen voorjaar zijn er **100 online Alpha cursussen** gegeven in diverse kerken in Nederland, waaronder ook enkele parochies! Een jaar geleden hadden we het niet gedacht, maar het blijkt dat de Alpha cursus - een 10-weekse kennismaking met het christelijke geloof - online gegeven kan worden, en in een behoefte voorziet. Mensen doen mee, die anders nooit een kerk zouden zijn binnen gelopen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Frank Jansons, relatie manager katholiek van Alpha Nederland:
frank@alphanederland.org

- Helaas kon de conferentie **'De missionaire parochie - Als God renoveert'** in maart jl. niet doorgaan vanwege de coronacrisis. Het voornemen is nog steeds om de conferentie door te laten gaan, als het weer mogelijk is om fysiek met een grote groep bij elkaar te komen. Er is wel **een webinar** terug te zien met Fr. James Mallon (opgenomen op 22 juni jl.).

Voor meer informatie:
www.missionaireparochie.nl

Pastoraal Congres 2021

Het eerstvolgende **Pastoraal Congres** vindt plaats van **11-13 maart 2021** in Nieuwkuijk. Dit congres wordt georganiseerd door de nieuwe bewegingen in de katholieke Kerk. Vooralsnog gaat dit congres door!

Voor meer informatie:
www.pastoraalcongres.nl

